

TUDATOS ÉS FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS

A világ egyik vezető fenntartható víz- és mezőgazdasági tanúsítványa már a magyar élelmiszeripari cégeket is segíti abban, hogy a piaci igényeket összehangolhassák a környezetvédelemmel. Paolo Brayjel, a Friend of the Sea igazgatójával beszélgettünk.

SZERZŐ: INGREEN

inGreen: Mikor és milyen céllal alapította a World Sustainability Organizationt (WSO)?

Paolo Bray: A World Sustainability Organizationt 2008-ban alapítottam. Harminc éve foglalkozom természetvédelmi és fenntarthatósági tanúsítványokkal. A 90-es évek elején az amerikai Earth Island Institute nonprofit szervezetnél dolgoztam a Dolphin Safe Tuna projekten. A kezdeményezéssel sikerült 98 százalékkal csökkentenünk a tonhalhalászat által okozott delfinhalandóságot – ez több millió delfin életét mentette meg. Akkoriban még, amikor világszerte próbáltam a tonhalal foglalkozó vállalatokat meggyőzni, hogy „delfinbiztos” módon működjenek, úgy néztek rám, mintha a Marsról jöttem volna. Ekkor találkoztak először olyan emberrel, aki felhívta a beszállítóik környezetterhelésére a figyelmüket.

Az évek során a hozzáállás drasztikusan változott, és most épp az a probléma, hogy minden vállalat a fenntarthatóságot hangoztatja magáról. Emiatt fontos az olyan

független tanúsítványok, mint a Friend of the Sea vagy a Friend of the Earth szerepe. Előbbit a Dolphin Safe projekt tapasztalataira építve alapítottam, eleinte a fenntartható halászat és vízgazdálkodás igazolására, majd bővítettünk a fenntartható hajózás, díszhalak, naptejek és minden olyan termék és szolgáltatás irányába, amely tiszteletben tartja és védi a tengeri élővilágot. Mára 70 országból 1000 vállalatnak van Friend of the Sea tanúsítványa.

Az eredmények arra készítettek, hogy csapatommal 2016-ban elindítsuk a Friend of the Earth programot is a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek tanúsítására. Azóta számos rizs-, bor-, olaj-, tojás-, kávé-, quinoa- és egyéb termelő szerezte már meg a tanúsítványt.

A WSO ezenkívül környezettudatosságra nevelő programokat szervez iskolákban, illetve saját projekteket és kampányokat vezényel le veszélyeztetett fajok védelmében.

iG: 2019 júniusában Magyarországon is megkezdte működését a WSO. Jelenleg még nincs minősített hazai gyártó, de várhatóan mely területekről érkeznek majd az első tagok? Éttermek, termelők, szolgáltatók?

P. B.: A magyarok bíznak a környezetvédelmi címkékben, és négyből egy magyar vallja, hogy a környezettudatos címkék fontos szerepet játszanak a vásárlási döntéseiben. Bár ez biztató, ez a tudatosság még mindig az EU-s átlag alatt van, és biztosan nőni fog a következő években. Ez valószínűleg arra ösztönzi a magyar vállalatokat, hogy tovább csökkentsék a környezetterhelésüket, és javítsanak társadalmi felelősségük mértékén.

Tudjuk, hogy Magyarországon javult a helyzet a levegő minőségét tekintve, és a víz- és a hulladékgazdálkodás is javult a közelmúltban. Ettől még a helyzet nem tökéletes, és a vásárlók is gyakran alaptól azt feltételezik, hogy egy termék környezetileg és társadalmilag fenntartható módon lett előállítva. Azt viszont mindenképp tudatosítani kell, hogy mi fenntartható és mi nem, és ebben szükség van a független nemzetközi szabványokra, amelyek ezt igazolják és felügyelik.

Különösen az olyan víz- és mezőgazdasági cégek érdeklődésére számítunk, amelyek már exportálnak, vagy növelni szeretnék az exporttevékenységüket – például gabona-, takarmány-, gyümölcsstermesztők és hústermelők.

iG: A cég maga vagy a cég egyes termékei rendelkezhetnek a minősítéssel?

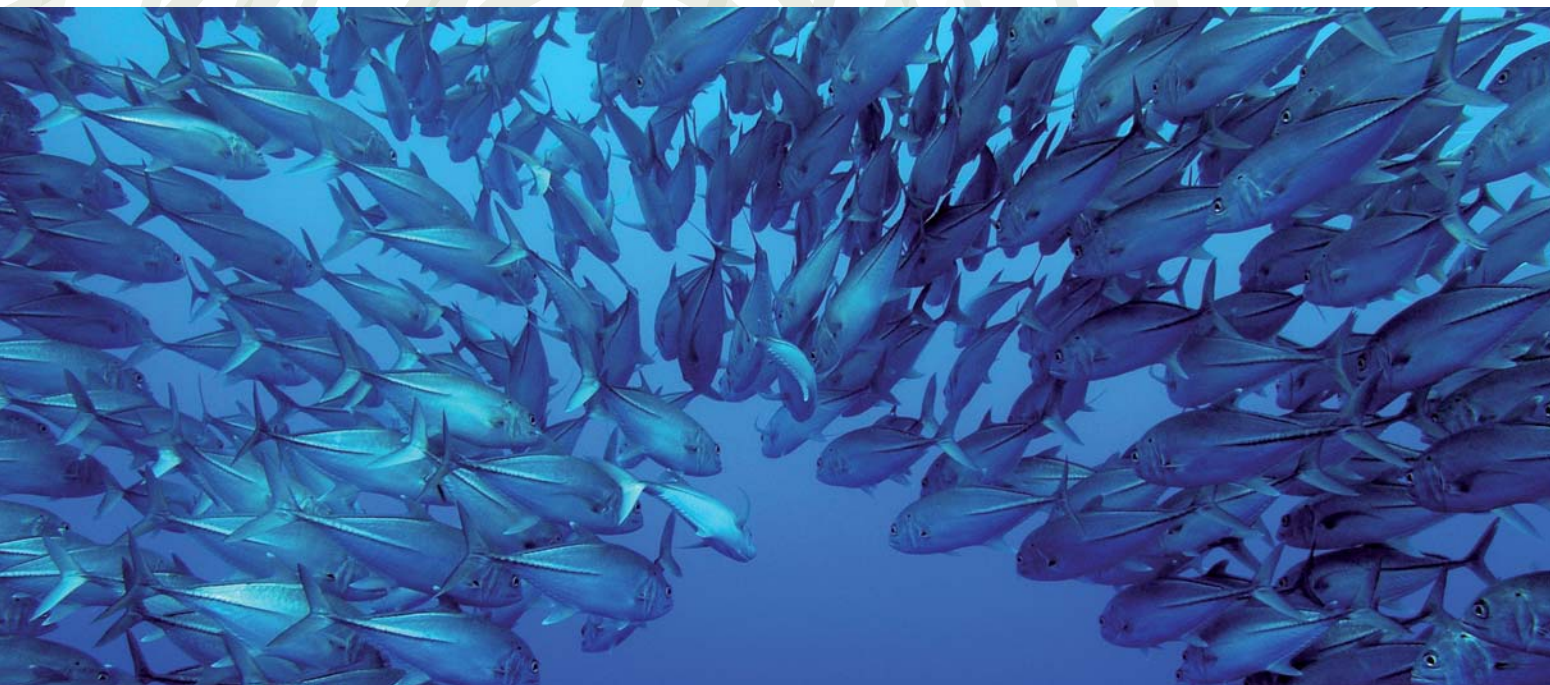
P. B.: A Friend of the Sea és a Friend of the Earth tanúsítvány termékeket igazol. Egy cég általában fokozatosan igényelhet akár az összes termékére tanúsítványt.

iG: Melyek a minősítés lépései, kritériumai?

P. B.: A Friend of the Sea kritériumai közé tartozik, hogy a terméket ne túlhalászott halállományból halásszák, és olyan szelektív módszerekkel dolgozzanak, amelyek megakadályozzák a veszélyeztetett fajok esetleges kifogását. A halászati módszer nem lehet a tengerfenékre fenntarthatatlan hatással. A halászterület megfelelően kell gondozni az elővigyázatosság elve szerint. A vízgazdálkodásnak és a hajóállománynak be kell tartania a hulladék-, víz- és energiagazdálkodási irányelveket, és a dolgozókkal a társadalmi felelősség szabályainak megfelelően kell bánni.

A Friend of the Earth termékeknek olyan mezőgazdasági területekről kell származniuk, amelyek nem pusztítottak el kritikus élőhelyeket; védeniük kell a meglévő állat- és növényvilágot, valamint a veszélyeztetett fajokat; és egységes kártevőkezelési elvek szerint kell előállítani őket. Itt is fontos, hogy a gazdák és a dolgozók munkafeltételei a társadalmi felelősségvállalás elvein alapuljanak.

A vizsgálatokat független tanúsítási szervek képzett auditorai végzik. Egy nagyobb vizsgálatra kerül sor háromévente egyszer évenkénti felülvizsgálattal.

A tanúsítás ára, amely magában foglalja az ellenőrzéseket és a logóhasználati jogdíjakat, átlagosan 3000 euró évente, de a vállalat teljes bevételétől is függ. Az árlista nyilvános, megtalálható a honlapjainkon is.

iG: Hogyan történik a kritériumoknak való megfelelés ellenőrzése? Mennyire átlátható a szervezet működése?

P. B.: Az ellenőrzéseket akkreditált, független tanúsítási szervek képzett auditorai végzik. A Friend of the Sea az egyetlen olyan fenntarthatósági tanúsítvány a halászati termékek számára, amely az országos akkreditációs szervek által is elismert. Ezek a szervek maguk is figyelik és ellenőrzik a nemzetközi tanúsítási szervek munkáját. Ez a legjobb biztosíték a fogyasztóknak. Szabványainkat rendszeresen értékelik intézmények, egyetemek és egyéb nonprofit szervezetek is, és mindig a legszigorúbb és legátfogóbb szabványrendszerként szerepelnek. További értékelések igazolják a működésünk függetlenségét, az eljárásaink és ellenőrzéseink átláthatóságát, amelyeket bármely érintett kritizálhat.

iG: Mely magyar szervezetekkel működnek együtt?

P. B.: Egyelőre a tájékoztatás korai fázisában járunk Magyarországon, de az, hogy a közelgő Business Days konferencián előadóként fogok szerepelni, lehetőséget adhat új kapcsolatok kiépítésére.

iG: Mik a tapasztalatai, nehezebb a Friend of the Sea minősítés elterjesztése a tengerparttal nem rendelkező országok lakói körében, vagy a környezettudatosság ma már elért egy olyan szintet, hogy az emberek értik és érzik a saját felelősségüket akkor is, ha „csak” folyóik vannak?

P. B.: Bár Magyarország szárazfölddel körülvett terület, elég jelentős és jó minőségű haltermelése van, amelynek egyelőre csak egy kisebb részét exportálja. Ehhez a magyar termelőknek fontos, hogy bizonyítsák a magyar tavak vízgazdálkodásában folyó jó gyakorlatokat. Az is valószínű, hogy a magyarok tengeri hal-fogyasztása növekedni fog a közeljövőben, és a fiatalabb generációbeli fogyasztók nagyobb átláthatóságot követelnek a tengeri halak halászatának módjával kapcsolatban.

Ezzel együtt úgy gondoljuk, a fenntartható mezőgazdaságot igazoló tanúsítványok még jelentősebb szerephez juthatnak Magyarországon.

iG: Ön hogyan érzékeli, a nyitottság, a tudatosság szintje hogyan változott az utóbbi öt évben fogyasztói, illetve gyártói oldalról?

P. B.: A környezetszennyezés az elmúlt évek során amúgy is egyre nyilvánvalóbbá vált, viszont az internet rásegített ennek a láthatóságára és „real-time” hozzáférhetőségére a közvélemény által. Például az amazonasi erdőtüzek pár nap alatt világszerte hatalmas visszhangot és felháborodást váltottak ki. Az idei nyár műanyagmentes kampányai szintén globálisak voltak. Valószínű, hogy ez a trend tovább fog erősödni a közeljövőben. Ez gyorsabb, pozitív irányú változást hozhat az iparági és állami szintű döntéshozatalban.

Azonban fontos az is, hogy az általánosító és félrevezető állításokat (fake news) és a valódi, szakértők által véleményezett tudományos adatokat elkülönítsük egymástól, különben eltereljük a figyelmet a valódi problémákról. A megbízható tanúsítványok segíthetnek ebben a folyamatban, és lehetővé teszik a fogyasztóknak a jó választást.

iG: A WSO az évek során a veszélyeztetett fajok védelméért is sikeresen küzdött. Említene egy-két sikertörténetet a közelmúltból?

P. B.: Pár hónappal ezelőtt a Friend of the Sea elérte, hogy a Just Eat és a Deliveroo, más nagyobb ételkiszolgáltató cégekkel együtt, levegye az étlapjáról a cápauszonylevest. Ez fontos teljesítmény volt, nagyon egyértelmű üzenettel a cápauszonyipar számára.

Egyik természetvédelmi projektünk során pedig több mint 15 000 adriai tokhalat – egy olyan fajt, amelyet kihaltnak tekintettek – telepítettünk az olasz folyókba. A tokhalakban mikrocseppek vannak, így tudjuk, hogy többen közülük már sikeresen szaporodtak a vadonban.

A Friend of the Earth révén is vezetünk környezetvédelmi programokat, úgymint veszélyeztetett pillangók és csigák ex situ szaporítása, amelyeket később ellenőrzött területeken vagy nemzeti parkokban engedünk szabadon.

#NEWASTECESS

FOTÓ- ÉS VIDEÓPÁLYÁZAT

13-19 ÉVES DIÁKOKNAK

WWW.FKF.HU

AZ ÉLŐ KÖRNYEZET SEGÍTSÉGÉRT KIÁLT.
A HULLADÉKOK ELBORÍTOTTÁK A BOLYGÓNKAT.
ÁLLÍTSUK MEG A FÖLD PUSZTULÁSÁT!

NINCS VESZTEGETNIVALÓ IDŐNK.

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:
2019. október 31.

BEKÜLDÉSI CÍM:
foto@fkf.hu

#fkfpalyazat

FKF

